

۵۶۳۸۱۲۸

۱۹۲۹۳۵۶

مطالعه و آنالیز

فوگ و انوانسیون

تألیف: جان وِرا

ترجمه: هوشنگ کامکار



ناشر تخصصی موسیقی

نشر نایونی	ناشر تخصصی موسیقی
مطالعه و آنالیز فوک و اتوانسیون	نشر نایونی
جان ورال	هوشنگ کامکار
تئنگاری و صفحه‌آرایی: نایونی طرح جلد: نازنین خزان نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵ شمارگان: ۵۰۰ نسخه چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات قیمت کتاب: ۱۶۰۰۰ تومان سروشنامه: ورال، جان، ۱۹۰۸ - ۲۰۰۱ م. عنوان: مطالعه و آنالیز فوک و اتوانسیون پدیدآور: جان ورال جمع: هوشنگ کامکار مد: خصصات نشر تهران نایونی ۱۳۹۵ مشخصات: ماهی: ۲۰۴ س شاب: ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۵۷۷-۴۰۰ وضعیت: مرست نویسی: فیبا موضوع: فوک، () شناسه: ، مکار، هو، بک، ۲۵ - مترجم ردیف: ۳۸۸ - ۱۴ - ۱۲ رده بندی دیویی: ۷۸۱/۴۲ شماره کتابشناسی ملی: ۴۳۸۲۵۳۳	
در تلگرام همراه شوید: @nashrenayoney تهران، خیابان انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه مجموعه تجاری فروزنده، طبقه اول شماره ۹ تلفن: ۰۹۱۲۳۸۴۶۰۴۷ - ۶۶۴۹۳۲۷۸ کتاب، جعبه مادی و صنعتی این اثر منطبق به نشر نایونی می‌باشد. فروشگاه اینترنتی: www.nayoney.com	

⚠	هنرمند گرامی! روی جلد کتاب حاضر، هولوگرام «نشر نایونی» درج گردیده است. در صورت عدم وجود هولوگرام و یا مشاهده هرگونه کپی غیرقانونی خواهشمند است مراتب را به شماره‌های ۰۹۱۲۳۸۴۶۰۴۷ - ۰۹۰۱۴۷۰۹۷۴۴ و یا ایمیل info@nayoney.com اطلاع دهید.	⚠
---	---	---

❖ بخش اول فوگ

بخش دوم انوانسیون

پیشگفتار

کتاب حاضر درباره تاریخ فوگ نیست و در حقیقت به جنبه‌های تاریخی تکنیک‌هایی که آهنگسازان بزرگ فوگ مورد استفاده قرار داده‌اند، اشاره‌ای ندارد. بلکه هدف عمده این کتاب راهنمایی شاگردان در نوشتن و آنالیز نمودن فوگ‌ها می‌باشد. این کتاب به بررسی انوانسیون نیز پرداخته است، و را تدابیر کنترپوانتیک فوگ و انوانسیون به هم مربوط بوده و لذا یادگیری هر دو متقابلاً سودمند خواهد بود.

شیوه ارانه مصالح موجود در این کتاب، بسیار ساده است. ابتدا جنبه‌های تئوریک فوگ و انوانسیون کاملاً تعریف شده و سپس مثالی از سرآوانی از آثار آهنگسازان گوناگون نقل و مفصلاً توضیح داده می‌شود. بالاخره یک سری تمرینات عملی در مورد نوشتن و آنالیز نمودن فوگ و انوانسیون در آخر هر فصل ارانه می‌آید.

در بخش انتهائی کتاب، لیست کتاب‌ها و رسالات مشهور را به جنبه‌های مختلف فوگ و انوانسیون تحت عنوان «منابع تکمیلی پیشنهادی» اضافه شده است که با توضیحات داده شده می‌توانند به عنوان منابع کمکی در یادگیری تکنیک‌های ویژه هر دو فرم به کار روند.

البته در یک کتاب تکنیکی، مولف نمی‌تواند همیشه امیدوار باشد که نوشته‌اش به تمام سوالاتی که دربرگیرنده موضوع باشد پاسخ دهد، اگر چنانچه بتواند به وسیله آن راهی به

خود موسیقی بگشاید رضایت بخش است زیرا جواب واقعی را در خود موسیقی می توان یافت. به همین علت ابتدا شیوه های استثنایی از نحوه به کارگیری عوامل بخصوص فوگ در آثار استادان در تفسیری بر مثال ها (در آخر هر فصل) معرفی می شوند، زیرا این عوامل در رابطه با موسیقی مفهوم پیدا می کنند. بنابراین مثال های موسیقایی و تفسیری که بر روی آنها انجام می گیرد نقش دو جانبه ای دارند، اول، نشان دهنده نکات تئوریک که قبلاً در متن آمده می باشند و دوم اینکه عوامل جدیدی (خصوصاً تدابیر استثنایی) معرفی می شوند که باز در ارتباط با مسائل مطرح شده هستند.

اگرچه در این کتاب دقت کافی به عمل آمده است که هیچ گونه اطلاعات ضروری از قلم نیافتد ولی باز معجزه شده است که معلم آزادی بیشتری داشته باشد.

البته مهم نیست که این کتاب چقدر با دقت و خوب نوشته شده باشد و یا اینکه چقدر معلم در امر تدریس مصالح با استعداد و ماهر است، بلکه نهایت دانش و تسلط واقعی در هر موضوع موسیقایی بستگی به تجربه ای دارد که شاگرد به وسیله آنالیز و تصنیف موسیقی کسب می نماید. امید است که این کتاب بتواند شاگرد را به این امر مسلم برساند.

به دو دلیل مطالعه و بررسی انوانسیون بعد از فوگ را در قدم به است: اول اینکه بخاطر آزادی که در انوانسیون موجود می باشد، برای اکثر شاگردان مشکل تر از فوگ است. دوم اینکه اغلب انوانسیون های باخ (خصوصاً آنهایی که سه بخشی هستند) در واقع فوگ های کوچکی می باشند که یقیناً بعد از مطالعه فوگ خیلی آسان تر درک می شوند. در کلاس های مولف، چنین وارونه کردن ترتیب معمول، در یادگیری این دو فرم خیلی موثرتر بوده و نتایج خوبی حاصل نموده است.

مقدمه

چشم انداز مقدماتی فوگ

فوگ چیست؟ چگونه آهنگساز یک فوگ می‌سازد؟ جواب‌های ساده‌ای برای این سوالات وجود ندارد، زیرا تعریف جامعی از فن فوگ امکان‌پذیر نیست. فوگ‌های تعدادی از استادان این فن، «فرسکوبالدی» (Frscobaldi)، «باخ» (Bach)، «هندل» (Handel)، «موتسارت» (Mozart)، «بتهوون» (Beethoven)، «برامس» (Brahms)، «شومان» (Schuman) و «هیندمیت» (Hindemith) کاملاً با همدیگر فرق دارند. هر یک از این آهنگسازان از نظر درک چگونگی ساختمان فوگ متمایزند و حتی فوگ‌های مختلف یک آهنگساز از لحاظ سبک و محتوا اساساً با همدیگر نیز فرق دارند. با این حال برای فوگ یک الگوی اصلی قابل تشخیصی که تا حدی جرییدی است وجود دارد که تمام فوگ‌های بزرگ از آن سرچشمه می‌گیرند. عالی‌ترین سطح با کیفیتی که به یک فوگ حیات و مفهوم می‌بخشد در این الگو بطور مشخصی گنجانده شده است. اما چگونه این فوگ مطلوب ساخته می‌شود؟ ابتدا سوژه اصلی فوگ در یک صوت بدین آکمپانیان (یا به وسیله یک ساز) معرفی شده و سپس صوت دوم جواب آن را در تئالیتة نمایان (درجه پنجم) می‌دهد. سوژه اصلی تا آخر در مقابل این جواب به صورت

کنترپوان ادامه می‌یابد و بعد از آن صوت سوم، دوباره با سوژه اصلی وارد می‌شود، درحالی که هر دو صوت اولیه بصورت کنترپوان آن را همراهی می‌کنند. بالاخره صوت چهارم با جواب سوژه وارد شده و این بار هر سه صوت به صورت کنترپوان در مقابل آن ادامه می‌یابند و در اینجا نمونه «اکسپوزیسیون» (Exposition) فوگ به اتمام می‌رسد.

بعد از اکسپوزیسیون، یک «اپیزود» (Episode) کوتاه که حالت متضاد دارد می‌آید و سپس سوژه اصلی تا پایان فوگ در اصوات مختلف، گه‌گاهی به همراه اپیزودهایی ظاهر می‌شود. در قسمت پایانی فوگ، اغلب سوژه اصلی بر روی یک نت پدال تکرار می‌گردد. کسانی که از حریارت فوگ‌های باخ یا هر آهنگساز دیگری مطلع هستند، به‌خوبی می‌دانند که چنین تعریفی از فوگ بسیار مختصر است. اما فوگ‌های بزرگ فراوان وجود دارند که اختلاف چندانی با این طرح اصلی ندارند. در این تعریف الگوی فوگ، سوالات زیادی بی‌جواب مانده‌اند. به‌این توضیح بیشتر آنها شاگرد نمی‌تواند در نوشتن یا آنالیز فوگ موفق باشد. مثلاً ما سوژه چگونه است؟ وسعت صوتی، طول، طرح تنال و ساختمان آن به چه صورت باید باشد؟ چگونه جواب سوژه ساخته می‌شود؟ «کنترسوژه‌ها» کدامند؟ و چگونه به‌کار برده می‌شوند؟ چگونه کنترپوان آزاد ساخته می‌شود؟ چه مصالحی در اپیزودها مورد استفاده دارد می‌گیرند؟ و چگونه ساخته می‌شوند؟ «استرتو» (stretto) چیست؟ یک فوگ از چند صوت ساخته می‌شود؟ این کتاب به منظور پاسخ به سوالات فوق نوشته شده است. برای درک عوامه بالقوه فوگ، باید طرز عمل هر یک از اشکال آن را کشف نمود، زیرا آهنگسازان مختلفی از دوره باژوک تا زمان حال این فرم را به‌کار برده‌اند. هر یک از فصل‌های این کتاب به یک جنبه فوگ اختصاص یافته است و آنچه که از این تشریح و دورنمای مقدماتی انتظار می‌رود آن است که بتوان بطور مفهومی، امکان ارتباط تمام جزئیات را در کل فراهم ساخت.